

JAROSSOVÁ, M. A. 2016. *Stav a perspektívy rozvoja trhu biopotravín, tradičných a regionálnych potravín v Európskej únii a na Slovensku*. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm. 208 s.

Alica Lacková¹

Produkcia a spotreba potravín má veľký význam pre spoločnosť, dôkazom čoho sú hospodárske, zdravotné a v mnohých prípadoch aj environmentálne dôsledky. Všetky tieto problémy je možné brať do úvahy pri vývoji potravinovej politiky s dôrazom na ochranu zdravia. Práve preto je strategickou úlohou potravinárskeho priemyslu zabezpečiť stabilizovaný trh potravín a udržať potravinovú bezpečnosť štátu produkciou domácich zdrojov výživy. Jedným z možných východísk je vytváranie trhu s biopotravínami, tradičnými a regionálnymi potravinami, čo významne vplýva na tvorbu nových pracovných miest a rozvoj vidieka. Vplyvom neustále rastúceho fenoménu presadzovania zdravého životného štýlu, kedy chcú ľudia zdravo žiť, zdravo sa stravovať a športovať možno predpokladať, že trh s uvedenými potravinami na Slovensku bude neustále rásť a rozvíjať sa. V súčasnosti však chýba stratégia podpory predaja biopotravín, tradičných a regionálnych potravín v rámci Politiky kvality EÚ ako aj značiek regionálnych produktov zastrešovaných miestnymi akčnými skupinami a ich spojenie s cestovným ruchom.

Z tohto pohľadu je vedecká monografia „Stav a perspektívy rozvoja trhu biopotravín, tradičných a regionálnych potravín v Európskej únii a na Slovensku“, Dr. Ing. Malgorzaty A. Jarossovej veľmi aktuálna a poskytuje súbor poznatkov a návrhov odporúčaní na zlepšenie stavu súčasnej situácie v oblasti skúmaného sortimentu potravín. Publikácia vznikla s podporou grantu VEGA č. 1/0635/14, ktorý sa zameriava na zhodnotenie trhu biopotravín, tradičných a regionálnych potravín v Európskej únii a na Slovensku, charakterizuje druhy aktivít určených na ich propagáciu a podporu predaja, identifikuje faktory ovplyvňujúce dopyt a predaj slovenských biopotravín, tradičných a regionálnych potravín. Tieto a ďalšie informácie publikované vo vedeckej monografii predstavujú efektívnu pomoc pri uvádzaní uvedených výrobkov na trh.

Štruktúra monografie je vhodne zvolená, pozostáva zo šiestich kapitol, v ktorých autorka postupne rozoberá jednotlivé témy riešenej problematiky. Vhodne začína vysvetlením vybraných aspektov spoločnej poľnohospodárskej politiky, programu rozvoja vidieka na roky 2014-2020 a koncepcii rozvoja slovenského potravinárskeho priemyslu.

Zaoberá sa tiež správaním spotrebiteľov na jednotnom európskom trhu, propagáciou a podporou predaja biopotravín, tradičných a regionálnych potravín v EÚ a na Slovensku. Ďalej autorka detailne popisuje ekologické poľnohospodárstvo a trh s biopotravínami, včítane legislatívy, označovania biopotravín a kontroly ekologických prevádzkovateľov štátnymi alebo súkromnými inšpekčnými organizáciami.

Ako vyplýva z názvu monografie autorka v publikácii tiež charakterizuje tradičné a regionálne potraviny v rámci Politiky kvality EÚ. Značnú časť venuje základným po-

¹ doc. Ing. Alica Lacková, CSc., Ekonomická univerzita v Bratislave, Obchodná fakulta, Katedra tovaroznalectva a kvality tovaru, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, e-mail: alica.lackova@euba.sk

jmom, legislatíve v tejto oblasti, štatistike týkajúcej sa registrovaných výrobkov s európskymi označeniami „Chránené označenie pôvodu“ (CHOP), „Chránené zemepisné označenie“ (CHZO) a „Zaručená tradičná špecialita“ (ZTŠ) v EÚ a v krajinách Vyšehradskej štvorky.

Ťažiskovú časť vedeckej monografie predstavujú výsledky troch výskumov, z ktorých jeden bol zameraný na identifikáciu problémov výrobcov súvisiacich s registráciou tradičných a regionálnych výrobkov v systéme Politiky kvality EÚ a ďalšie dva na zistenie postojov a správania sa spotrebiteľov na trhu biopotravín, tradičných a regionálnych potravín. Aj napriek tomu, že z výsledkov výskumu vyplynulo, že dopyt po biopotravinách, tradičných a regionálnych potravinách zo strany spotrebiteľov neustále rastie, autorka na základe uskutočnenej analýzy zistila, že výrobcovia musia čeliť mnohým bariéram, medzi ktoré možno zaradiť najmä nepriaznivý vývoj cien vstupných surovín, rastúcu konkurenciu zo strany zahraničných firiem, časté legislatívne zmeny, nedostatok a nekvalitu domácich surovín a v neposlednom rade zlú kooperáciu s maloobchodnými reťazcami.

Autorka tiež poukázala na nevyhnutnosť intenzívnejšej propagácie slovenských biopotravín, tradičných a regionálnych potravín zo strany výrobcov a zvýšenie ich atraktivity spojené s ponukou širokej škály služieb v oblasti cestovného ruchu napríklad ponúkaním turistických trás spojených s históriou, výrobou a degustáciou tradičných a regionálnych produktov. Z tohto pohľadu autorka považuje za potrebné, aby sa Slovensko stalo členom európskej siete „Culinary Heritage“ zameranej na propagáciu tradičných a regionálnych potravín a gastronomických špecialít danej krajiny.

Na záver možno konštatovať, že monografia svojim zameraním prináša ucelený pohľad na problematiku biopotravín, tradičných a regionálnych potravín na Slovensku a v zahraničí. Je využiteľná pre ďalšie vedecké bádanie v danej oblasti, ale môže poslúžiť aj širšej odbornej verejnosti a podnikateľským subjektom k lepšiemu oboznámeniu sa s predmetnou problematikou a tiež pri koncipovaní strategických rozhodnutí. Vedecká monografia je spracovaná na vysokej odbornej úrovni, čo svedčí o erudovanosti autorky a jej ambíciách poskytnúť pokiaľ možno čo najkomplexnejší súbor poznatkov a skúsenosti z danej oblasti.

